

Privilegium, gif det ikke an at lade det bortfalde uden imod fuldstændig Erstatning, men dertil vil jeg sige, at den lovgivende Magt maa være istand til ved Lov at hæve enhver saadan Stattesfritagelse som den, der her har fundet Sted, ved Lov, naar den igjort borttager de Paalæg, der bleve giune de vedkommende Giere personlig, fordi de bleve fritagne for Afgifter af Jorden. Det forekommer mig at være den fuldstændigste Erstatning, man er istand til at give, naar man siger til en Mand: Du skal være fri for den og den Afgift, men saa skal Du paatage Dig de og de Forpligtelser, og naar man saa paa den anden Side, efterat Tidernes have omvevlet, siger: Du skal være fri for at have disse Forpligtelser, men saa skal Din Jord igjen svare den gamle Afgift. Dette er ganske simpelt og ligefrem, og det kunne Lægsfolk ikke komme bort fra at tro er fuldstændig Erstatning. Smidlertid vil det jo ses, at jeg, fordi jeg jo saa godt kender den nuværende Anskuelse, som den ærede Minister gjorde sig til Tolk for, tillige i en senere Paragraf har paavist, at det dog ikke var rigtigt at paalægge det Hele oieblikkelig ved Lovens Udkommen, men at man skulde give en vis Tid, for at det ikke skulde gribe forstyrrende ind i den enkelte Mand's pekuniære Stillning, hvad det jo, saaledes som den ærede Minister har paavist, i visse Tilfælde kunde komme til at gjøre. — Her er altsaa efter min Mening gaaet frem med stor Lemphelighed ved de Principer, der ligge i det Lovforslag, jeg her har foreslaagt, og jeg har ovenikjøbet, fordi jeg tænkte, at der vilde fremkomme en Indvending som den, den ærede Minister fremsatte, at der muligén kunde fordres længere Tid til at udjævne Forholdet, udtrykkelig fremhævet, at denne Betragtning kunde jeg ogsaa gaa ind paa, da jeg aldeles ikke ønsker ved Lovforandringer, som kunne være hensigtsmæssige for Staten, at komme til at skade den enkelte Medborger. Tøvrigt vil jeg dog bemærke, at det virkelig ikke er overalt, at man er saa om, som naar Taleren er om Sædegaardseierne. Der foreligger netop i denne Session ikke saa faa Andragender fra Mølleieere, som ved forskjellige Foranstaltninger ere komne i en uheldig

Stillning. I et af dem f. Ex. ansøger Vedkommende om at faa et lille Laan af Staten, da han er bleven totalt ruineret ved den Lovbestemmelse, der er kommen ud angaaende Mølleneringen. Saaledes ser man, at der dog er vedtaget Love, som ikke have været saahange for at komme ind paa det Princip, som jeg her har gjort gjældende; det er netop det samme Princip, man da gjorde gjældende, at man skulde give en vis Tid til at lade Sagen udjævne sig; det er altsaa aldeles ikke noget nyt Princip, som her er opstillet, og man griber i dette Tilfælde ingenlunde ind i noget Eiendomsforhold anderledes, end man har gjort mange Gange tidligere, efter at vi have faaet Grundloven. Naar den ærede Minister troede, at Forslaget var kommet frem for at straffe Forsædrenes Misgjerninger paa de nuværende Besiddere, som ikke ere de adelige Forgængeres Efterkommere, saa har dette naturligvis ikke kunnet være min Mening; thi hvorfor skulde jeg ville straffe Adelens Misgjerninger i tidligere Tider paa de Uadelige, der nu ere Besiddere af Sædegaardene? Det vilde jo være aldeles meningsløst, og en saadan Tanke har jeg naturligvis ikke kunnet have. Naar den ærede Minister fremhævede, at man ved at gaa ind paa Lovforslaget vilde komme i Strid med Loven af 1852, hvori det er blevet gjort gjældende, at man ikke skulde paany paalægge Tienden, da kan denne Lov efter min Overbeviisning ikke have sigtet til andre Eiendomme end dem, som der under de daværende Bestemmelser kunde være Tale om at paalægge Tiende, og navnlig kunde dette ikke komme til at ramme saadanne, med Hensyn til hvilke der var særlige Bestemmelser i Landets Love, som opretholdt denne deres Frihed for at yde Tiende. Det er jo aabenbart, at denne Lovbestemmelse ikke kan have haft til Hensigt at affkære en Lovforandring i det Punkt af Christian den Femtes Danske Lov, som jeg her har sigtet til, hvorfor jeg ikke kan se, at man derved kommer i nogen som helst Selvmodsigelse. Bemærkningen af den ærede Minister om Erstatning har jeg allerede besvaret, idet jeg har udtalt som min Mening, at mit Forslag giver Erstatning i saa fuldt Maal, som det kan forlanges, og